

حقوق کیفری اختصاصی (۱)

جرایم علیه اموال و مالکیت

مؤلفان:

محسن مرادی اوجقاز

دانشجوی دکتری تخصصی

حقوق کیفری و جرم شناسی علامه طباطبائی

قاضی دادگستری و مدرس دانشگاه

دکتر محمد رضا الهی منش

قاضی سابق دیوان عالی کشور

عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی

واحد تهران شمال

مجمع علمی و فرهنگی مجد

سرشناسه	: الهی منش، محمدرضا،
عنوان قراردادی	: ایران. قوانین و احکام
عنوان و نام پدیدآور	: حقوق کیفری اختصاصی ۱: (جرایم علیه اموال و مالکیت) / مؤلفان محمدرضا الهی منش، محسن مرادی اوجقاز.
مشخصات نشر	: تهران: مجد، ۱۳۹۳.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۲۲۵-۷۵۱-۴
وضعیت فهرست نویسی	: فاپا
موضوع	: حقوق جزا — ایران
موضوع	: جرایم علیه اموال — ایران
شناسه افزوده	: مرادی، محسن، ۱۳۶۵ -
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۳ ح۷ الف/۷۶/ KMH۳۸۰۰
رده بندی دیویی	: ۳۴۵/۵۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۶۶۵۵۲۰

هرگونه تکثیر کامل یا قسمتی از کتاب بدون اجازه پدیدآورنده، یا ناشر خلاف قانون، شرع و اخلاق است.
موارد تخلف را به دفتر مرکزی «مجد» گزارش فرمایید.

حقوق کیفری اختصاصی (۱) جرایم علیه اموال و مالکیت

مؤلفان: دکتر محمد رضا الهی منش، محسن مرادی اوجقاز

انتشارات مجد

چاپ اول: ۱۴۰۰ تعداد: ۵۰۰ نسخه

(چاپ ششم قدیم: ۱۳۹۸)

حق چاپ محفوظ و منحصر «مجد» است.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۲۵-۷۵۱-۴

ISBN: 978-622-225-751-4

دفتر مرکزی مجد:

تهران، میدان انقلاب، تقاطع خیابان منیری جاوید و شهدای ژاندارمری، پلاک ۵۷

تلفن و دورنگار: ۶۶۴۹۵۰۳۴ - ۶۶۴۱۲۰۷۸ - ۶۶۹۶۳۳۸۶

فروشگاه: تقاطع خیابان منیری جاوید و شهدای ژاندارمری، پلاک ۵۹

تلفن: ۶۶۴۸۶۸۷۴ - ۶۶۴۰۹۴۲۲

www.majdpub.ir

E- mail: info@majdlaw.com

کانال رسمی انتشارات مجد در تلگرام: @majdlaw

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۱۷
بخش اول: کلاهبرداری.....	۲۱
فصل اول: کلیات.....	۲۳
مبحث اول: سابقه تاریخی.....	۲۳
مبحث دوم: تعریف بزه کلاهبرداری.....	۲۶
فصل دوم: ارکان تشکیل دهنده بزه کلاهبرداری.....	۲۹
مبحث اول: رکن قانونی.....	۲۹
مبحث دوم: رکن مادی.....	۳۱
گفتار اول: رفتار مرتکب.....	۳۱
بند اول: متقلبانه و محیلانه بودن وسیله ارتکاب.....	۳۳
الف: فریب دادن مردم به وجود شرکت ها یا تجارتخانه ها یا کارخانه ها	
یا مؤسسات موهوم.....	۴۲
ب: فریب دادن مردم به داشتن اموال و اختیارات واهی.....	۴۳
پ: امیدوار کردن مردم به امور غیر واقعی.....	۴۴
ت: ترساندن مردم از حوادث و پیش آمدهای غیرواقع.....	۴۵
ث: اختیار اسم یا عنوان مجعول.....	۴۶
بند دوم: غیر متقلبانه بودن وسایل مورد استفاده.....	۴۸
گفتار دوم: اغفال و فریب قربانی و مالباخته.....	۵۵
گفتار سوم: نتیجه مجرمانه.....	۶۰
بند اول: موضوع جرم.....	۶۰
بند دوم: بردن مال دیگری.....	۶۶
بند سوم: انتفاع کلاهبردار و ورود ضرر به بزه دیده.....	۶۷
گفتار چهارم: شروع به کلاهبرداری.....	۶۹
مبحث سوم: رکن روانی.....	۷۲
فصل سوم: شرکت و معاونت در کلاهبرداری.....	۷۵
مبحث اول: شرکت در کلاهبرداری.....	۷۵

- بند سوم: اتلاف ۱۴۶
- بند چهارم: مفقود نمودن ۱۴۷
- گفتار دوم: موضوع جرم ۱۴۸
- گفتار سوم: شرایط لازم برای تحقق امانت ۱۵۰
- بند اول: سپرده شدن ۱۵۰
- بند دوم: شرط رد مال سپرده شده یا به مصرف معین رسانیدن آن ۱۶۸
- بند سوم: تعلق مال به غیر ۱۷۰
- گفتار چهارم: نتیجه حاصله ۱۷۲
- گفتار پنجم: شروع به جرم خیانت در امانت ۱۷۴
- مبحث سوم: رکن روانی ۱۷۵
- فصل سوم: شرکت و معاونت در خیانت در امانت ۱۷۹
- فصل چهارم: مجازات بزه خیانت در امانت ۱۷۹
- فصل پنجم: جرایم در حکم خیانت در امانت ۱۸۲
- مبحث اول: سوء استفاده از سفید مهر و سفید امضاء ۱۸۲
- گفتار اول: رکن قانونی ۱۸۲
- گفتار دوم: رکن مادی ۱۸۳
- بند اول: رفتار مرتکب ۱۸۳
- بند دوم: موضوع جرم ۱۸۶
- بند سوم: ورود ضرر ۱۸۷
- گفتار سوم: رکن معنوی ۱۸۷
- گفتار چهارم: مجازات ۱۸۸
- مبحث دوم: سوء استفاده از ضعف نفس یا حوائج شخص غیر رشید ۱۸۸
- گفتار اول: رکن قانونی ۱۸۹
- گفتار دوم: رکن مادی ۱۸۹
- بند اول: رفتار مرتکب ۱۹۰
- بند دوم: شرایط خاص مجنی علیه ۱۹۱
- بند سوم: ورود ضرر ۱۹۳
- گفتار سوم: رکن معنوی ۱۹۴
- مبحث سوم: خیانت در امانت مأمورین و کارکنان دولت ۱۹۵

گفتار اول: اختلاس.....	۱۹۵
بند اول: سابقه تقنینی.....	۱۹۸
بند دوم: رکن قانونی.....	۱۹۸
بند سوم: رکن مادی.....	۱۹۹
الف: رفتار مرتکب.....	۱۹۹
ب: شخصیت مرتکب.....	۲۰۰
پ: موضوع جرم.....	۲۰۲
ت: برداشت و تصاحب اموال سپرده شده بر حسب وظیفه.....	۲۰۴
ث: نتیجه جرم.....	۲۰۵
بند چهارم: رکن معنوی.....	۲۰۶
بند پنجم: مجازات اختلاس.....	۲۰۷
گفتار دوم: تصرف غیرقانونی (استفاده غیرمجاز از اموال و وجوه دولتی).....	۲۱۳
بند اول: رکن قانونی.....	۲۱۳
بند دوم: رکن مادی.....	۲۱۴
الف: رفتار مرتکب.....	۲۱۴
ب: شخصیت مرتکب.....	۲۱۵
پ: موضوع جرم.....	۲۱۷
بند سوم: رکن معنوی.....	۲۱۷
بند چهارم: مجازات.....	۲۱۷
گفتار سوم: خیانت در امانت مامورین دولت در اسناد دولتی.....	۲۱۸
بند اول: رکن قانونی.....	۲۱۸
بند دوم: رکن مادی.....	۲۱۸
الف: رفتار مرتکب.....	۲۱۸
ب: شخصیت مرتکب.....	۲۱۹
پ: موضوع جرم.....	۲۱۹
بند سوم: رکن معنوی.....	۲۲۰
مبحث چهارم: جرایم در حکم خیانت در امانت در قانون تجارت.....	۲۲۰
مبحث پنجم: خیانت در امانت در قانون تصدیق انحصار وراثت.....	۲۲۱
مبحث ششم: خیانت در امانت در قانون اجرای احکام مدنی.....	۲۲۱

۳۷۰	مبحث اول: دارنده حق شکایت
۳۷۳	مبحث دوم: مرور زمان
۳۷۳	مبحث سوم: دادگاه صالح
۳۷۵	مبحث چهارم: ضرر و زیان
۳۷۸	مبحث پنجم: قرار تأمین
۳۸۰	مبحث ششم: ضمانت اجرا
۳۸۰	گفتار اول: ضمانت اجرای مدنی
۳۸۲	گفتار دوم: ضمانت اجرای اداری
۳۸۳	گفتار سوم: ضمانت اجرای کیفری
۳۸۷	بخش پنجم: تخریب
۳۸۹	فصل اول: کلیات
۳۹۰	مبحث اول: رکن قانونی
۳۹۰	مبحث دوم: رکن مادی
۳۹۰	گفتار اول: رفتار مرتکب
۳۹۱	گفتار دوم: موضوع جرم
۳۹۱	گفتار سوم: ورود ضرر
۳۹۳	گفتار چهارم: تعلق مال به غیر
۳۹۵	مبحث سوم: رکن روانی
۳۹۵	فصل دوم: صور خاص تخریب/مصادیق تخریب
۳۹۵	مبحث اول: تخریب سستی
۳۹۵	گفتار اول: آتش زدن اموال
۳۹۸	گفتار دوم: اتلاف اسناد دولتی
۴۰۰	گفتار سوم: نهب و غارت
۴۰۱	گفتار چهارم: شکار و صید حیوانات وحشی
۴۰۳	گفتار پنجم: تخریب جنگل ها، درختان و مراتع
۴۰۷	گفتار ششم: خرابکاری در وسایل و تأسیسات مورد استفاده عموم
۴۱۱	گفتار هفتم: تخریب اسناد مربوط به امام خمینی (ره)
۴۱۲	گفتار هشتم: تخریب در زندان توسط زندانی
۴۱۵	گفتار نهم: تخریب اموال تاریخی، فرهنگی

۴۲۸	مبحث دوم: تخریب رایانه ای
۴۲۹	گفتار اول: حذف، تخریب یا اختلال در داده ها
۴۲۹	بند اول: رکن قانونی
۴۲۹	بند دوم: رکن مادی
۴۳۳	بند سوم: رکن روانی
۴۳۳	گفتار دوم: از کار انداختن یا ایجاد اختلال در کارکرد قانونی سامانه ها
۴۳۳	بند اول: رکن قانونی
۴۳۴	بند دوم: رکن مادی
۴۳۷	بند سوم: رکن روانی
۴۳۷	گفتار سوم: ممانعت از دسترسی به داده ها یا سامانه ها
۴۳۷	بند اول: رکن قانونی
۴۳۸	بند دوم: رکن مادی
۴۳۹	بند سوم: رکن روانی
	گفتار چهارم: تخریب و اختلال در داده ها یا سامانه های ارائه خدمات ضروری
۴۳۹	عمومی
۴۳۹	بند اول: رکن قانونی
۴۴۰	بند دوم: رکن مادی
۴۴۱	بند سوم: رکن روانی
۴۴۳	فهرست منابع

پیش گفتار

الهی، تا از مهر تو اثر آمد همه مهرها به سر آمد. الهی عاجز و سرگردانم نه آن چه دادم و نه آن چه دارم دانم. الهی، ندانم که جانی یا جان را جانی، نه اینی نه آنی ای جان را زندگانی، حاجت ما عفو است و مهربانی. الهی، اگر مجرمیم مسلمانیم و اگر بد کرده ایم پشیمانیم و اگر ما را بسوزی سزای آنیم و اگر بیامرزی نه جای آنیم. الهی، اگر کسی مجرم است دل مطیع است اگر بنده گناه کار است کرم تو شفیع است. الهی، ما را فرا جرم مگذار یا جرم را از ما درگذر.^۱

نردبان سعادت جاودانی، و کلید فیوضات دو جهانی، ستایش و شکرگذاری خداوند یکتاست، که شأن و مقامش بسیار، جلالت و عظمتش از قیاس و اندازه افزون است. خداوندی که از تابش نور و روشنایی فیض کاملش، چراغ دل های اهل علم و عرفان، در قندیل دل های صاحبان بصیرت پرتوافکن است.

پس از پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی ایران و تحقق نظام جمهوری اسلامی بر اساس اصل چهارم قانون اساسی، قانون گذار موظف گردید کلیه قوانین خود را مطابق با موازین شرع انور به تصویب برساند. در سال ۱۳۶۱ اولین قانون مجازات اسلامی به تصویب رسید. پس از آن در سال ۱۳۶۲ قانون تعزیرات از تصویب کمیسیون قضایی مجلس گذشت. در سال ۱۳۷۰ قانون حدود، قصاص، دیات و قانون راجع به مجازات اسلامی تلفیق و به صورت یکپارچه تحت عنوان قانون مجازات اسلامی تصویب و به مدت ۵ سال به طور آزمایشی اجرا گردید. متعاقب آن در تاریخ ۱۳۷۵/۳/۶ قانون تعزیرات و مجازات های بازدارنده به عنوان قانون دائمی به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید. قانون گذار در ۱۳۹۲/۲/۱۱ قانون مجازات اسلامی را با ۷۲۸ ماده تصویب نمود، از نکاتی که مورد توجه قانون گذار در این قانون قرار گرفته، می توان به تغییراتی که در باب سرقه حدی انجام شده، اشاره کرد. لازم به ذکر است که در حال حاضر نیز لایحه مجازات اسلامی «تعزیرات» در کمیسیون قضایی مجلس شورای اسلامی در حال تصویب است.